

RUDOLF STEINER

TAJNÉ UČENÍ ROSIKRUCIÁNŮ

Sophia 1998

Tajné učení rosikrucianů - německý originál *Die Theosophie des Rosenkreutzers* - GA 99

přeložila Anthroposofická společnost

recenze RNDr. Emil Pálež, CSc.

jazyková úprava Ing. Karel Funk

obálka Monika Kabeleová, Mgr. Zdislava Sýkorová

grafická úprava RNDr. Erich Šašinka

vydalo vydavatelství *Sophia* ve spolupráci s *Euromove s.r.o.*

ISBN 80-967458-4-0

Obsah

I. Podstata rosikrucianství

Podstata rosikrucianství - Goethovy náhledy na rosikrucianství - Dvě okolnosti příznačné pro rosikrucianství: poměr ke schopnostem vyššího nazírání a k víře v autoritu - Křesťanské rosikrucianství koncem středověku - Postavení učitele a Žáka - Poměr duchovní vědy k obecné duchovní kultuře - Aktivní ráz rosikrucianství - Rosikrucianské pravdy lze pojmut obyčejným rozumem - Vnější podoba člověka je obdobou forem nadsmyslových článků bytosti člověka - Otázka dědičnosti - Spojitost vloh s potřebnými ústrojími, získanými dědičností; smýšlení rosikrucianství: nevzdalovat se fyzickému světu

II. Devaterá a sedmerá bytost člověka

Metoda rosikrucianství: Duchovní poznatky může nalézt jen jasnovidné bádání, ale pochopit je lze obyčejným rozumem. Je nutno nechat proniknout tyto poznatky do praktického Života - Přehled látky této přednášky: podstata člověka, osud člověka po smrti, stav bdělý, stav spánku, stav smrti - Složitost lidské postavy - Fyzické tělo je jakýmsi zjevem, výsledkem sil působících ve vznešených duchovních světech - Vyšší světy, svět imaginace (svět astrální, elementární) - Svět harmonie sfér (svět inspirace, svět nebeský) - Svět intuice, svět prvotních útvarů. Já nerostů v nejvyšším světě - Souvislost s tělem fyzickým. Tělo Životní, éterické a já rostlin sídlí ve světě inspirace. Tělo duševní, astrální má člověk společné se zvířaty. Jeho síly a já zvířat sídlí ve světě astrálním, elementárním. Skupinová duše zvířat. Čtyři apokalyptické podoby - Já člověka sídlí ve světě fyzickém. Práce člověka na jeho člancích - Přetvoření duševního těla v duchovní já, těla Životního, éterického v Životního ducha a těla fyzického v duchovního člověka - Přetváření vědomé a nevědomé. Při okultním školení se přetvářejí těla člověka vědomě - Devaterá a sedmerá bytost člověka - Konečný přehled

III. Nebeský svět a svět živelů

Člověk ve stavu spánku - Cítící a myslící člověk vystupuje za spánku ze své nižší podstaty - Poměr astrálního těla k astrálnímu světu - Astrální tělo jako budovatel nižších článků bytosti člověka -

Podstata smrti; vzpomínkový obraz po smrti - Abnormální oddělení těla éterického od těla fyzického za života - Rozptýlení těla éterického po smrti; tělo kauzální; Život v těle astrálním v době po smrti - Zpětné prožívání minulého pozemského života po smrti - Rozčlenění nižšího světa duchovního: duchovní pevniny a moře - Oblast duchovního vzduchu a duchovních praobrazů - Přehled

IV. Sestup k novému zrození

Povaha akaši - Příklady povahy akaši - Vnitřní stavy a skutečnost ve světě fyzickém se stávají zevními skutečnostmi ve světě duchovním - Změna vývojového okolí člověka v různých dobách - Světlo jako most mezi světem fyzickým a světem duchovním - Význam stínu - Sestup člověka k novému zrození - Tvoření těla astrálního a éterického - Obraz příštího života při vstupu do nového éterického těla - Poruchy v soustavě člověka

V. Život mezi smrtí a zrozením

Soužití lidí v duchovním světě mezi smrtí a novým zrozením - Svazky navazované v duchovním světě - Intenzivní stav vědomí po smrti v duchovním světě - Vytváření těla astrálního a éterického při sestupu do nového vtělení - Stav při početí člověka a v době po něm - Zachycení fyzického zárodku a práce na fyzickém těle - Podoba fyzického těla. Délka doby mezi dvěma vtěleními. Postup tzv. jarního bodu Slunce během věků - Otázka pohlaví v jednotlivých vtěleních - Společná karma; středověké malomocenství, tuberkulóza v nové době - Posmrtné stavy lidí, umírajících se záští - Materialistická etika a neúčinnost jejích ideálních snah

VI. Osud

Zážitky jednoho života, určované životem předchozím - Určování budoucnosti minulostí - Vysílání láskyplných a nenávisných myšlenek - Působení lži v duchovním a v duševním světě - Tvoření fyzického těla před zrozením a jeho vnější podmínky - Příčiny vloh těla astrálního, éterického a fyzického jednoho života ve vlastnostech života předcházejícího - Přeměna vlastností v jednom životě na vlastnosti života dalšího - Dispozice k nemocím; vlastnosti těla astrálního se objevují v příštím životě jako sklony těla éterického; sklony těla éterického jednoho života objevují se v příštím životě jako dispozice těla fyzického; co koná tělo fyzické v jednom životě, to se vrací jako vnější fyzická skutečnost v životě

příštím - Společný osud více lidí - Démonické bytosti v těle astrálním - Příšery v těle éterickém, fantomy v těle fyzickém a duchové v našem já - Biblické vymítání d'ábla - Fyzické projevy lži - Dispozice fyzického těla - Hromadná karma materialismu

VII. Zákon karmy a problém vykoupení

Vzpomínkový obraz po smrti - Ráz posmrtného Života člověka v těle astrálním - Navazování společného osudu ve vyšších světech po smrti - Soulad zákona karmy s dědičností - Každá individualita si hledá rodiče, kteří jí mohou poskytnout vhodné tělo - Životní proměnlivost, zákon karmy - Zákon karmy působí vázanost z minulosti, ale svobodu do budoucna - Zákon karmy a problém vykoupení - Vývojová hodnota jednotlivých článků bytosti člověka - Ráz těla fyzického; vývojová hodnota těla éterického, astrálního a já - Vývoj zemský a měsíční - Vývoj sluneční a saturnský - Dvě vývojová období Země: Mars - Merkur, příští vývojové stavy: Jupiter, Venuše a Vulkán - Význam pojmenování dnů v týdnu

VIII. Sedm stavů vědomí

Vývoj bdělého denního vědomí - Sedm stavů vědomí - Univerzální vědomí; vědomí bezesného spánku; obrazné vědomí - Symbolizující ráz snu - Obrazný ráz vědomí měsíčního - Zvířata, nevydávající zvuky, mají dnes ještě obrazné vědomí; ostatní předmětné vědomí - Složitost soustavy člověka - Psychické vědomí - Inspirativní a spirituální vědomí - Smyslem vývoje je prožít sedm planetárních stavů

IX. Sluneční lidé, duchové ohně

Poměr vědomí měsíčního a slunečního k vědomí pozemskému - Poměr vědomí saturnského k pozemskému - Zrcadlení na Saturnu - Vývojový Život na Saturnu - Vyšší články podstaty vyšších bytostí - Duchové egoismu, Asuras, zaostalí duchové saturnští - Přeměna ve slunečním vývoji - Charakteristika slunečního vývoje - Sluneční lidé, duchové ohně - Kristus jako vůdce vývoje na Slunci - Duchovní původ slunečních skvrn - Říše na Saturnu a na Slunci - Původ sluneční pleteně /plexus solaris/ - Význam pojmenování dnů v týdnu

X. Měsíční lidé

Přehled předchozí látky - Přejídný stav vývoje slunečního v měsíční - Charakteristika vývoje měsíčního - Měsíční předek člověka

jako bytost, nemající ještě já - Měsíční říše - Jmelí - Měsíční lidé - Ruah, ohnivá mlha měsíční - Zárodky výživy a krevního oběhu v době měsíční - Schopnost vydávat zvuky - Počátky vývoje zemského

XI. Příprava vzniku Země

Přechodný stav ve vývoj zemský - Duše národa a duše rasy - Materialistické popírání duchovních skutečností - Společné vědomí lidských předků na Měsíci - Opakování stavu saturnského - Opakování stavu slunečního a měsíčního - Vstup já do bytosti člověka - Vznik červené krve - Počátky říše nerostné - Přeměna zvířecího člověka v době lemurské v bytost nadanou já - Lemurie jako opakování doby měsíční - Vývoj Země jako očista vývoje lidstva - Magické síly vůle. Působení paměti - Zpevnění kostry člověka. Vývoj dvoj-pohlavnosti

XII. Vznik smrti

Zbytek jednopohlavnosti v poměru fyzického a éterického těla u muže a ženy - Dvoj-pohlavnost působí diferencování lidských bytostí - Vznik smrti. Boj krve mezi životem a smrtí - Žena jako udržovatel rasy, muž jako tvůrce individualizace - Postupné zanikání ras v budoucnosti - Vznik kombinujícího rozumu a členěné řeči - Přeměna vývoje doby atlantské v době dnešní - Atlantské stěhování na východ. Asijská sídliště. Vědomí starého Inda. Germánsko- nordické kmeny jako zbytky Atlantovců. Nifelheim - Kultura doby staroperské a chaldejsko-egyptské - Kněžská moudrost věku duše citivé. Odysseus a Laokoon - Kultura starého Říma - Přehled rázu prvních pěti arijských kultur

XIII. Budoucnost lidstva

Podstata zasvěcení - Zákonitě předurčení jevů - Zření budoucna a skutečné události budoucna - Výchovný účinek síly egoismu - Ponenáhlé mizení pokrevních svazků. Vývoj duchovní lásky - Cíl šestého kulturního období poatlantského - Určení duchovních nauk - Vymizení ras - Práce člověka na svém vlastním zevním výrazu - Oddělitelnost těla éterického od těla fyzického v budoucím vývoji - Zrozování duchovního člověka slovem - Příští vývoj lidského srdce - Přeměna nerostného prvku na prvek rostlinný - Rasa zlých lidí - Duchovní bratrství v šestém kulturním období

XIV. Podstata zasvěcení

Esoterní školení - Rosikruciánská cesta - Křesťanská cesta. Janovo evangelium - Charakteristika této křesťanské cesty - Sedm stupňů cesty křesťanského školení: 1. mytí nohou, 2. bičování, 3. korunování trnovou korunou, 4. ukřižování, 5. mystická smrt a sestoupení do pekel, roztržení chrámové opony, 6. kladení do hrobu a zmrtvýchvstání, 7. výstup na nebesa - Sedm stupňů rosikruciánského školení: 1. studium - Podstata studia - V rosikruciánském školení není bezprostřední uctívání učitele - 2. imaginativní poznání, obraz Grálu, 3. čtení okultního písma, 4. příprava kamene mudrců, 5. shoda makrokosmu s mikrokosmem, 6. pohroužení se do makrokosmu, 7. božská blaženost - Závěr

Poznámky

I. Podstata rosikruciánství

Podstata rosikruciánství - Goethovy náhledy na rosikruciánství - Dvě okolnosti příznačné pro rosikruciánství: poměr ke schopnostem vyššího nazírání a k víře v autoritu - Křesťanské rosikruciánství koncem středověku - Postavení učitele a žáka - Poměr duchovní vědy k obecné duchovní kultuře - Aktivní ráz rosikruciánství - Rosikruciánské pravdy lze pojímat obyčejným rozumem - Vnější podoba člověka je obdobou forem nadsmyslových článků bytosti člověka - Otázka dědičnosti - Spojitost vloh s potřebnými ústrojími, získanými dědičností; smýšlení rosikruciánství: nevzdalovat se fyzickému světu

To, co zde má být podáno, bylo nazváno v oznámení „Theosofie podle rosikruciánské metody“. Je tím myšlena ona pradávna a přece vždy nová moudrost, znovu podávaná formou přiměřenou naší dnešní době, metodou, kterou vlastně známe tak, jak zde ve způsobu podání přichází k výrazu, teprve od 14. století. Nicméně však nechci v těchto přednáškách mluvit o *dějínách* rosikruciánství. Víme všichni, že se dnes vyučuje v základních školách jisté části geometrie, ke které např. náleží tzv. Pythagorova věta. Elementární části této geometrie se učíme nezávisle na tom, jak tato geometrie sama vznikla. Neboť co ví Žák, který se dnes učí prvním základům geometrie, o Euklidovi! A přece je to Euklidova geometrie, které se Žák učí. Teprve mnohem později, když známe věc samu i její obsah, poznáváme v dějínách věd formu, jak se to, co je dnes v základních školách všeobecně přístupné, původně rozvíjelo v lidském vývoji. Jak málo se Žák, který se dnes učí elementární geometrii, stará o původní způsob, kterým Euklides podával lidstvu geometrii, tak málo nám může záležet na tom, jak se průběhem dějin takzvané rosikruciánství vyvíjelo. A jako se Žák učí právě geometrii z věci samé, tak chceme uvažovat o rosikruciánské moudrosti na základě jí samé.

Kdo zná dějiny, a zejména vnější dějiny rosikruciánství, jak jsou vyličené v literatuře, ten ví ostatně velmi málo o skutečném obsahu rosikruciánské theosofie. Co je rosikruciánskou theosofií, to žije od 14. století jako skutečnost, která je nezávisle na vlastních dějínách pravdivá právě tak, jako geometrie je pravdivá a lze ji poznat nezávisle na ději-

nách a způsobu, kterým se v dějinách vyvíjela. Chceme jen zběžně poukázat na to, co se lze z těchto dějin dozvědět.

Bylo to v r. 1459, kdy vysoká duchovní individualita, vtělená v lidské osobnosti, která před světem nese jméno Christian Rosenkreutz, vystoupila jako učitel nejprve malého kruhu zasvěcených žáků. Roku 1459 byl tento Christian Rosenkreutz ve středu přísně uzavřeného spirituálního bratrstva, zvaného „Fraternitas Roseae crucis“ (bratrstva kříže s růžemi), povýšen na „Eques lapidis aurei“, na rytíře zlatého kamene. Během přednášek se nám ujasní, co to znamená být rytíř zlatého kamene. Vysoká spirituální individualita, která vstoupila jako vnější osobnost Christiana Rosenkreutze na fyzickou úroveň, působila vždy znovu jako vůdce rosikruciánského směru v „témž těle“, jak se praví v okultismu. Též význam výrazu „vždy znovu v témž těle“ poznáme již během nejbližších rozprav, až budeme mluvit o osudu člověka po smrti.

Tato moudrost, o které zde mluvíme, byla dlouho do 18. století utajena v úzkém kruhu bratrstva, majícího přísná pravidla, kterými se uzavíralo před vnějším světem.

V 18. století se tomuto bratrstvu dostalo poslání, aby dalo proniknout jisté části svého vědění spirituální cestou do kultury střední Evropy. A vidíme proto, jak se v esoterní kultuře objevuje ledacos, co je sice vnější, exoterní, co však není ničím jiným než vnějším výrazem esoterní moudrosti. Během staletí usilovali mnozí lidé, aby prohlédli onu moudrost, kterou nazýváme rosikruciánskou. Avšak to se jim nezdařilo. Tak se Leibnitz marně namáhal dostat blíže k prameni rosikruciánské moudrosti. Jako záblesk zazářila tato rosikruciánská moudrost ve spisu (avšak exoterně), který vyšel, když Lessingův vývoj na fyzické úrovni vrcholil. Tímto spisem je Lessingova „Výchova lidského pokolení“, kterou je ovšem nutno číst pouze mezi řádky; a v jejím zvláštním způsobu, jak vyznívá, můžeme (ovšem jen jako esoterikové) poznat, že je jen vnějším výrazem rosikruciánské moudrosti.

Tato moudrost zazářila zvláště velkolepým způsobem v člověku, ve kterém se zračila kultura tehdejší Evropy na rozhraní 18. století, a to mezinárodní kultura: v Goethovi. Když Goethe v poměrně časných letech svého života vstoupil ve styk s pramenem rosikruciánského vědění, dostalo se mu cosi z nanejvýš podivuhodného vysokého zasvěcení. Může snadno vzniknout nedorozumění, mluvíme-li o

zasvěcení Goethově. Je proto záhodno, abychom snad právě zde poukázali, jak tomu bylo s tímto zvláštním způsobem zasvěcení. Bylo to v době, když Goethe opustil universitu v Lipsku, než přišel do Štrasburku. Tehdy se stalo něco vysoce podivuhodného. Do jeho duše zasáhl hluboce zážitek, který se projevil v okolnosti, že Goethe v poslední době svého pobytu v Lipsku byl téměř blízek smrti. Při těžké nemoci měl závažný zážitek, jakousi iniciaci. Této iniciace si nebyl zprvu vědom, neboť působila v jeho duši jako poetický proud, a byl to zcela zvláštní děj, jak tento proud vnikal a ztělesňoval se v jeho různých výtvorech. Takovýto záblesk nacházíme v básni „Tajemství“, kterou označovali sami nejintimnější přátelé Goethovi za jeden z jeho nejhlubších výtvorů. Tato báseň je vpravdě tak hluboká, že Goethe již nikdy nemohl opět najít síly, aby dopsal k tomuto zlomku básně závěr. Proud tehdejší kultury neměl ještě sílu, aby dal vnější formu celé hlubině života, která se ozývá v této básni. Tuto báseň musíme chápat jako jeden z nejhlubších zdrojů Goethovy duše; je knihou se sedmi pečeti pro všechny Goethovy vykladače. Potom však tato iniciace rozvíjela stále více svoji tvářnost, a Goethe, když si ji stále více a více uvědomoval, dal vznik podivuhodné básni v próze, kterou známe jako

„Pohádku o zeleném hadu a krásné lilii“. Je to jeden z nejhlubších spisů světové literatury. Kdo jej dovede správným způsobem vyložit, ten ví mnoho z rosikruciánské moudrosti.

V okamžiku, kdy měla vniknout rosikruciánská moudrost do všeobecné kultury, se stalo, že určitým způsobem, o němž není zapotřebí se zde dále šířit, byla spáchána zrada na této utajované moudrosti, takže jisté představy rosikruciánského vědění vnikly exoterně do světa. Tyto dvě okolnosti, zrada na jedné straně a na druhé straně nutnost, aby kultura západu po určitou dobu v 19. století zůstala na fyzické úrovni nedotčena esoterikou, vyvolaly nutnost, aby prameny rosikruciánské moudrosti a především velký zakladatel, který se od oné doby vždy zdržoval na fyzické úrovni, ustoupili zdánlivě do pozadí. Proto v první polovině a z velké části i v druhé polovině 19. století nebylo možno odhalit mnoho z rosikruciánského vědění. Teprve v naší době bylo opět umožněno zpřístupnit prameny rosikruciánské moudrosti, aby vnikly do ostatní všeobecné kultury. Budeme-li tuto kulturu pozorovat, přijdeme na důvody, proč se tak muselo stát.

Chci uvést dvě charakteristické okolnosti, které rosikruciánskou moudrost zvláště charakterizují a jsou důležité pro její světové poslání. Jedna z nich souvisí s celým postojem člověka k této rosikruciánské moudrosti, která je něčím jiným než okultní formou křesťansko-gnostické moudrosti. Je nutné, abychom se dotkli dvou okolností duchovního Života, nejdříve jen zběžně, chceme-li si jasně uvést před duševní zrak toto zvláštní postavení rosikruciánské moudrosti. Prvou z těchto dvou okolností je to, co nazýváme postavením Žáka k učiteli. Musíme přihlížet ke dvěma věcem, pokud jde o toto postavení. Chceme mluvit o tom, co nazýváme „jasnozřením“, a o tom, co nazýváme „vírou v autoritu“.

Slovem „jasnozření“ (vlastně je to nedokonalý výraz) nechápeme jen veškeré spirituální zření, nýbrž i spirituální slyšení. V těchto obou schopnostech je zdroj veškeré moudrosti, který nám o skryté moudrosti chce poskytnout poučení. Ze žádného jiného zdroje nemohou přijít skutečné poznatky duchovních světů. Pro rosikruciánskou metodu je však podstatný rozdíl mezi *nalezením* duchovních pravd a jejich *pochopením*.

Rosikrucián činí velký rozdíl mezi nalezením, obdržením duchovních pravd a mezi jejich pochopením, nahlédnutím. Nikdo nemůže nalézt duchovní pravdy přímo ve vyšších světech, kdo nevyvinul vyšší stupeň spirituální schopnosti, tedy jasnozření. Pro nalezení duchovních pravd je jasnozření nezbytným předpokladem. Avšak jen pro nalezení; neboť až dodnes i až do daleké budoucnosti nebude hlášáno pravým rosikruciánstvím nic, co by nebylo možno chápat obyčejným, všeobecným logickým rozumem. A na tom záleží. Namítá-li se proti této rosikruciánské formě theosofie, že k pochopení duchovních pravd je zapotřebí jasnozření, není to správné. Nejde tu o schopnost vnímat. Kdo nemůže pochopit rosikruciánskou moudrost myšlení, ten jen ještě dostatečně nevytěžoval svůj logický rozum. Přijmeme-li vše, co poskytuje současná kultura, čeho lze dnes dosáhnout, máme-li trpělivost a vytrvalost a nejsme-li pohodlní, abychom se učili, pak můžeme pochopit a nahlédnout, čemu učí rosikruciánský učitel. Kdo nějak pochybuje o takovéto rosikruciánské moudrosti a říká si: „nemohu ji pochopit“, u toho není příčina v tom, že ještě nedospěl na vyšší, nadsmyslovou úroveň, nýbrž že nechce svůj logický rozum dost namáhat, anebo že nechce přistoupit

k věci s dosti zážitky obyčejného vzdělání, aby skutečně pochopil, co se mu podává.

Vzpomeňme si na nesmírné popularizování moudrosti v době mezi objevením se křesťanství a dneškem a pokusme se uvést si před svůj duševní zrak obraz křesťanského rosikruciánství ve 14. století. Představme si, jak jednotlivý člověk, který žil venku ve světě, stál před svým učitelem; tehdy bylo možno působit jen mluveným slovem. Obyčejně si ani správně neuvědomujeme, jak obrovský vývoj se udál od oněch dob. Stačí si jen vzpomenout na vymoženost umění knihtisku. Vzpomeňme na tisíce cesty, kterými prostřednictvím tohoto vynálezu mohlo vniknout do obecného kulturního života to, co dnes lze vykonat jako vrcholná díla duchovního života. Od knihy až k poslednímu novinářskému článku můžeme sledovat nekonečně mnoho cest, jimiž do obecného života vniká nesčetné množství představ. To jsou cesty, které se teprve od této doby otevřely lidstvu, a ty způsobily, že intelekt západní kultury vzal na sebe zcela jiné formy. Západní intelekt, rozum, působil od této doby zcela jinak. Na to musela brát nová forma moudrosti ohled. Bylo nutno vytvořit takovou formu, která by obstála před tím, co proniká po tisících cestách do obecného života. Rosikruciánská moudrost je takového rázu, že obstojí plně před každou námitkou, vycházející z kterékoli populární nebo sebepovznesenější stránky vědy. V sobě samé má rosikruciánská moudrost zdroje bezpečného zakotvení proti každé námitce dnešní vědy. Správné porozumění moderní vědě, nikoli diletantské chápání, které lze dokonce nalézt i u univerzitních profesorů, nýbrž porozumění, které je oproštěno od různých abstraktních teorií a materialistických fantazií, které stojí přísně na půdě faktů a nejde dále než tyto, takové porozumění podává část po části právě na základě dnešní vědy důkazy pro rosikruciánské spirituální pravdy.

Druhá stránka rosikruciánské moudrosti, pokud se týká postavení učitele a žáka, je ta, že poměr žáka k učiteli je v podstatě jiný než v ostatních zasvěceních. Způsob, jak se žák staví k učiteli, se vlastně nedá v rosikruciánské moudrosti nazvat vírou v autoritu. Chci to znázornit příkladem vzatým z obyčejného života. Rosikruciánský učitel nechce stát v jiném poměru ke svému žáku, než v jakém stojí matematický vědec k žáku matematiky. Lze o tom tvrdit, že žák matematiky lne ke svému učiteli na základě víry v autoritu? Nikoli! Lze

o tom tvrdit, že žák mate matiky nemá učitele zapotřebí? Ano - mohlo by říci mnoho lidí. Protože mnozí snad najdou dobrými knihami cestu k vlastnímu studiu, zde je jen cesta poněkud jiná, než když si žák i učitel stojí tváří v tvář. Přirozeně, lze si tak počínat, neboť v zásadě to dovede každý člověk. Právě tak by mohl i každý člověk, vystoupí-li k určitému stupni jasnození, nalézt veškeré spirituální pravdy, avšak každý shledá úsilí o dosažení cíle oklikou jako nerozumné. Právě tak by bylo nerozumné říci: mé nitro musí být zdrojem pro všechny spirituální pravdy. Zná-li učitel matematiky pravdy a podává-li je žáku, pak žák již nemá zapotřebí věřit v autoritu, neboť nahlíží matematické pravdy v jejich vlastní správnosti a nemá zapotřebí nic jiného, než je jen správně nahlédnout. Jinak tomu není ani s celým okultním vývojem v rosikruciánském smyslu. Učitel je zde přítelem, rádcem, který dává svým životem příklad a žáku dává prožívat okultní zážitky. Když jsme dosáhli těchto zážitků, pak je musíme právě tak málo přijímat z důvodu autority, jako přijímáme v matematice větu, že tři úhly trojúhelníku činí 180 stupňů. Veškerá autorita v rosikruciánství není vlastně autoritou, ale spíše tím, čeho je zapotřebí, abychom si cestu k nejvyšším pravdám zkrátali.

To je jedna stránka. Druhá stránka je ta, která se vztahuje k poměru duchovní moudrosti k obecné duchovní kultuře.

V závěrech, které zde v nejbližších rozpravách přednesu, poznáme, že pravda může vniknout bezprostředně do praktického života. Nechce me zde podat soustavu, kterou lze zužitkovat jen teoreticky, nýbrž něco, co můžeme upotřebit, chceme-li umožnit duchovním pravdám, aby vnikly do našeho denního života. Rosikruciánská moudrost nesmí vstoupit jen do hlavy nebo jen do srdce, ale také do rukou, do našich nejintimnějších schopností, do toho, co člověk každodenně koná. Není sentimentálním soucitem, je vypracováním si schopností působit ve službách všeobecné lidskosti. Představme si, že nějaká společnost vystoupí a učiní svým cílem pouze sbratření lidí a neudělá nic, než že bude hlásat sbratření lidstva. Rosikruciánství to ovšem nebude, neboť rosikrucián praví: představ si člověka, který si zlomil nohu a leží před tebou na ulici. Stojí-li kolem čtrnáct lidí, kteří mají vřelý cit a soustrast, avšak není mezi nimi nikoho, kdo by zlomeninu narovnal, záleží na všech čtrnácti méně než na jednom, jenž třeba vůbec není sentimentální, ale má schopnost zlomeninu narovnat a skutečně tak i učiní. Takové je smýšlení, které proniká

přivržence rosikrucianství. Záleží na tom, zda člověk své poznání uplatní v praxi, zda dovede na základě svého poznání zasáhnout do Života. Všechno mluvení o soucitu je rosikrucianské moudrosti dokonce něčím nebezpečným, neboť jí se jeví stále zdůrazňování soucitu formou jakési astrální rozkoše. Co je nižší rozkoší na fyzické úrovni, to je na astrální úrovni tato vlastnost, která chce stále jen cítit, ale nechce poznávat. Činorodé poznání, které dovede zasahovat do Života, ovšem ne v materialistickém smyslu, ale na základě nazírání spirituálních úrovní, nám dává schopnost působit prakticky. Z nutného poznání, že svět musí vpřed, plyne sama sebou harmonie; ta plyne tím jistěji, volíme-li cestu poznání. O tom, kdo dovede narovnat zlomenou nohu, by bylo možno říci, že není-li lidumilem, nechá snad ležet toho, kdo je zraněn. To je možné jen při pouhém poznání na fyzické úrovni. Při spirituálním poznání však tato námitka není možná. Nemůže být spirituálního poznání, které by nepronikalo do činného Života.

To je druhá stránka rosikrucianské moudrosti, že může být nalezena sice jen jasnovidnými silami, nahlédnuta pak také obyčejným lidským rozumem. Tím je řečeno něco zdánlivě velmi zvláštního: abychom měli zážitky v duchovních světech, musíme se stát jasnovidnými; abychom nahlédli, co jasnovidec popisuje, k tomu nemáme zapotřebí jasnovidných schopností. Člověk je takové povahy, že se mu to stává jistě jasným. Kdo jako jasnovidec sestupuje z duchovních světů a vypráví o dějích v těchto světech a tím oznamuje něco, co má současné lidstvo zapotřebí, toho mohou posluchači pochopit, jen když chtějí.

V první řadě nyní poznáme lidskou podstatu o sedmi člancích podle rosikrucianské metody. Poznáme celou podstatu člověka, jak před námi stojí. Seznáme fyzické tělo, o kterém se každý domnívá, že jej dobře zná a vlastně jej nezná vůbec. Tak jako ve vodě nemůžeme vidět kyslík, ale abychom jej poznali, musíme jej nejprve oddělit od vodíku, právě tak málo vidíme, spatříme-li jiného člověka, jeho fyzickou část, před sebou. Tak jako voda se skládá z vodíku a kyslíku, tak i člověk je souborem fyzického, éterického a astrálního těla i jiných článků své vyšší podstaty. My však před sebou vidíme jen souhrn všech těchto článků. Chceme-li vidět fyzické tělo samotné, musíme napřed vysunout tělo astrální. To se děje v bezesném spánku; spánek je jakýmsi vyšším chemickým oddělením těla astrálního spojeného s vyššími články lidské podstaty od těla

éterického a fyzického. Ale i tehdy před sebou nemáme ještě skutečné fyzické tělo; teprve smrtí, když éterické tělo vystoupilo z fyzického, zůstává fyzické tělo samo.

To má bezprostředně praktický význam. Smysl toho chci objasnit na příkladě. Vezměme jistou část v těle astrálním. V pradávné minulosti člověka bylo to, co tehdy mohl vnímat temným mlhavým jasnozřením, zcela jiné než dnes, obrazné. Tyto obrazy se otiskly nejprve v jeho astrálním těle. Představme si, že se kdysi otiskly do astrálního těla obrazy tří prostorových dimenzí, v délce, šířce a hloubce. Tento obraz prostoru o třech dimenzích, jak byl kdysi vstípen do těla astrálního z původního jasnozření, byl dále přenesen do éterického těla. Jako se pečtní razítko otiskne do tekutého pečtního vosku, tak se astrální obraz otiskl do těla éterického a tento obraz vypracoval plasticky formy fyzického těla. Tak vypracovává obraz prostoru o třech dimenzích ústrojí na zcela určitém místě fyzického těla. V astrálním těle to byl původně obraz tří kolmo na sobě stojících prostorových linií. Tento obraz se otiskl jako razítko v pečtním vosku do éterického těla. A jistá část éterického těla vypracovala prakticky ústrojí v nitru lidského ucha. Tímto ústrojím jsou tři kanálky ve formě polokruhů. My všichni v sobě máme toto ústrojí. Je-li porušeno, nemůže se člověk již orientovat ve třech prostorových liniích, je stížen mdlobou a nemůže se již v těchto prostorových dimenzích udržet zpřímá.

Tak souvisí *obrazy* astrálního těla se *silami* těla éterického a *ústrojími* těla fyzického. Celé fyzické tělo člověka ve svých plastických formách není ničím jiným než výsledkem, který vznikl z obrazů těla astrálního a ze souvislosti sil těla éterického, proto fyzické tělo nechápe nikdo, kdo nezná dříve tělo astrální a éterické. Tělo astrální je předchůdcem těla éterického a tělo éterické předchůdcem těla fyzického. Tak se věc stává složitou. Zmíněné tři polokruhy jsou fyzickým ústrojím právě tak, jako například nos. U jednotlivých lidí mohou být formy rozmanité, ale mohou mít též podobnost, která je mezi touto formou u rodičů a dětí. Kdybychom mohli studovat u lidí tyto tři polokruhovitě kanálky, shledali bychom právě takovou rozmanitost i podobnost, jako ve formě nosu, a že člověk může co do těchto kanálek být podoben buď otci, nebo matce. Čeho se člověku nedostane dědičností, to je nejhlubší základ duchovnosti, věčno, které prochází jednotlivými lidskými vtěleními. To, co nazývá-

váme zvláštním talentem, schopnostmi, nezáleží na mozku. Logika není jiná v matematice než ve filozofii anebo v praktickém životě. Různost schopností se objevuje teprve tehdy, užijeme-li logiku v oborech, jejichž poznání lze dosáhnout například v těchto polokruhovitých ústrojích. Tak se projevuje matematika zejména u člověka, který vypěstoval zvláště toto ústrojí. Příkladem toho je rodina Bernoulli, ve které po sobě následuje celá řada dobrých matematiků. Individualita člověka by si mohla přinést na tento svět sebevíce vloh k hudebním nebo jiným schopnostem nezrodí-li se v lidském těle, které jí může poskytnout potřebné formy a ústrojí dědičností, nemůže se pak tato individualita v těchto schopnostech využít.

Tak vidíme, že fyzický svět nemůžeme vůbec poznat, nepoznáme-li, jak je vytvořen. Rosikrucian nespátřuje svoji úlohu ve vzdalování se z fyzického světa; to by nebylo správné, neboť jeho úkolem je právě svět fyzický produchovnit. Musí vystoupit do nejvyšších oblastí duchovního života a poznáním, jehož se mu zde dostane, musí činně zpracovat celý svět fyzický a zvláště sebe sama. To je rosikrucianské smýšlení, které se podává jako bezprostřední důsledek moudrosti. Chceme uvažovat o takové soustavě moudrosti, která nám může objasnit i ty nejmenší podrobnosti. Musíme být pamětliví, že i to nejmenší ve světě může být důležité pro to největší a že i to nejmenší, postaveno na správné místo, může vést k nejvznešenějším cílům.

